

poradnik aptekarSKI

październik
2007 #8 (16)

OGÓLNOPOLSKI MAGAZYN BRANŻY FARMACEUTYCZNEJ

EDUKACJA str. 6 polskich farmaceutów

APTEKI
w Warszawie

BOGACTWO NATURY
- miódla indyjska

ODPOWIEDZIALNOŚĆ
zawodowa farmaceuty

ODPOWIEDZIALNOŚĆ zawodowa farmaceuty

Okł. prawnika

Obecnie podstawy prawne postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej farmaceutów uregulowane są w ustawie z 19 kwietnia 1991 r. (Dz. U. Nr 9 poz. 108 z późn. zm.) o izbach aptekarskich oraz wydanym na podstawie delegacji ustawowej zamieszczonej w art. 62 tego aktu normatywnego Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 31 marca 2003 r. w sprawie postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej farmaceutów (Dz. U. Nr 65, poz. 612).

Zgodnie z art. 45 w/w ustawy członkowie samorządu aptekarskiego podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądami aptekarskimi za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki i deontologii zawodowej oraz przepisami prawnymi dotyczącymi wykonywania zawodu farmaceuty. Oznacza to, że postępowanie takie może być wszczęte i prowadzone w trzech przypadkach:

- naruszenia zasad etyki określonych w uchwalonym przez Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Aptekarzy w Kodeksie Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej,
- naruszenia zasad deontologii zawodowej (jest to dział etyki zajmujący się postępowaniem moralnym, klasyfikujący uczynki w kategoriach moralnych),
- naruszenia przepisów o wykonywaniu zawodu farmaceuty (norm zawartych zarówno w ustawach, jak i w rozporządzeniach określających zasady wykonywania zawodu farmaceuty).

Zasady deontologii zawodowej zostały określone w Kodeksie Etyki Aptekarza natomiast w przypadkach nieprzewidzianych przez ten kodeks farmaceuta powinien postępować zgodnie z zasadami sformułowanymi w orzecznictwie Naczelnego Sądu Aptekarskiego, w uchwałach organów samorządu aptekarskiego oraz zgodnie z zasadami dobrej praktyki aptekarskiej i dobrym obyczajem aptekarskim.

Sprawy odpowiedzialności zawodowej farmaceutów w większości przypadków rozpatrują okręgowe sądy apte-

karskie, od orzeczeń, których można się odwołać do Naczelnego Sądu Aptekarskiego. Należy nadmienić, że Naczelny Sąd Aptekarski jest organem I instancji właściwym w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków: Naczelnej Rady Aptekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Aptekarskiego, Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców, a także członków okręgowych sądów aptekarskich oraz okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i ich zastępców, a z kolei odwołania w sprawach wymienionych członków rozpatruje również Naczelny Sąd Aptekarski, jednakże w innym składzie.

Jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata, nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej. Karalność przewinienia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat. Natomiast, jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie odpowiedzialności zawodowej następuje nie wcześniej niż przedawnienie karne, czyli odpowiednio 30 lat, gdy chodzi o zabójstwo, 20 lat, gdy czyn stanowi inną zbrodnię, 15 lat, gdy chodzi o występki zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 5 lat, 10 lat, gdy czyn stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 3 lata, 5 lat, gdy chodzi o pozostałe występki oraz z upływem 1 roku, gdy czyn ścigany jest z oskarżenia prywatnego, nie później jednak niż z upływem 3 lat od czasu jego popełnienia.

Rejestr ukaranych prowadzi Naczelna Rada Aptekarska. Usunięcie z rejestru wzmianki o ukaraniu następuje z urzędu licząc od uprawomocnienia się orzeczenia po upływie: 1 roku - jeśli chodzi o karę upomnienia, 2 lat - gdy chodzi o karę nagany, 5 lat od odbycia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu, jeżeli farmaceuta nie zostanie w tym czasie ukarany lub nie zostanie wszczęte przeciwko niemu postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej. Pozostaje natomiast w rejestrze wzmianka o karze pozbawienia prawa wykonywania zawodu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o izbach aptekarskich sąd aptekarski może orzekać kary: upomnienia, nagany, zawieszenia prawa wykonywania zawodu farmaceuty na okres od 3 miesięcy do 3 lat oraz karę pozbawienia prawa wykonywania zawodu farmaceuty. Kary: upomnienia, nagany i zawieszenia prawa wykonywania zawodu pociągają za sobą utratę prawa wybieralności do organów izb aptekarskich do czasu usunięcia z rejestru wzmianki o ukaraniu. Kary: zawieszenia prawa wykonywania zawodu oraz pozbawienia prawa wykonywania zawodu powodują, że stosunek pracy farmaceuty wygasa z mocy prawa ze skutkiem, jakie powoduje rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Od orzeczenia Naczelnego Sądu Aptekarskiego, w którym orzeczono lub utrzymano w mocy w II instancji kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu lub pozbawienia prawa wykonywania

zawodu, farmaceucie przysługuje prawo wniesienia odwołania do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego farmaceuty sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Termin do wniesienia odwołania wynosi 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

Ustawą z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym wprowadzono istotną zmianę do ustawy o izbach aptekarskich, a mianowicie wskutek tej zmiany od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja do Sądu Najwyższego już nie przysługuje.

Obwiniony może ustanowić w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności zawodowej pełnomocników spośród członków izby aptekarskiej lub adwokatów, przy czym należy podnieść, iż świadomość prawna społeczeństwa rośnie i coraz częściej fachowa pomoc prawna staje się nieoceniona.

Powstają wątpliwości, co do tego, czy odpowiedzialność zawodowa może grozić także za postępowanie niezwiązane z wykonywaniem zawodu, jeżeli byłoby ono nieetyczne i ewentualnie, jak daleko można ingerować w życie prywatne farmaceutów. Z orzecznictwa sądów aptekarskich i sądów lekarskich wynika, iż takie sytuacje mają miejsce w wielu przypadkach, choć odpowiedź na to drugie pytanie jest sporna i jest raczej przedmiotem oceny organu rozpatrującego daną sprawę. Z całą pewnością w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej o ten sam czyn mogą się toczyć przeciwko farmaceucie niezależne postępowania karne lub dyscyplinarne wszczęte w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie np. prokuraturze, sądzie karnym lub urzędzie kontroli skarbowej. Wówczas osobie będącej członkiem samorządu przedstawia zarzuty zarówno np. Okręgowy Sąd Aptekarski i osoba taka występuje w roli pozwanego, obwinionego lub oskarżonego przed sądem powszechnym. Przeważnie są to postępowania karne, karno-skarbowe i cywilne. Zgodnie z art. 52 ustawy o izbach aptekarskich postępowanie dyscyplinarne może być zawieszona do czasu rozpoznania postępowania karnego. W praktyce często sądy powszechne w sprawach cywilnych wstrzymują się z rozpoznaniem sprawy do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia winy przez Okręgowy Sąd Aptekarski. W sprawach karnych natomiast możemy mieć do czynienia z sytuacją, w której, jeśli według Kodeksu postępowania karnego zaszła okoliczność wyłączająca ściganie sprawcy, postępowania przed Okręgowym Sądem Aptekarskim nie wszczynają się, a jeśli takie zostało już wszczęte umarza się je. Okolicznością wyłączającą ściganie są np. niepopelnienie czynu lub brak danych dostatecznie uzasadniających jego popelnienie, znikoma społeczna szkodliwość czynu, śmierć sprawcy, przedawnienie karalności.

Ogólnie rzecz ujmując można stwierdzić, że postępowania przed sądami samorządów oraz przed sądami powszechnymi są od siebie niezależne, ale efekt końcowy każdego z tych postępowań może mieć wpływ na wynik innego postępowania. Może się zdarzyć również sytuacja, w której przykładowo Okręgowy Sąd Aptekarski uzna daną osobę za winną przewinienia zawodowego, ale jedynie w jakiejś konkretnej części postawionego zarzutu.

adwokat Sebastian Kamiński
www.naszprawnik.pl